

Eindrapportage aanvullend kostenonderzoek IMWOZ

Versie 1.0

Onderwerp : Aanvullend kostenonderzoek Informatiemodel WOZ (IMWOZ)

Van : Kenniscentrum Analyse (VNG Realisatie)

Datum : 7 oktober 2022

1. Aanleiding

De Waarderingskamer heeft, samen met betrokken partijen, een nieuw Informatiemodel WOZ (hierna: IMWOZ) opgesteld. Om de impact van de implementatie van dit IMWOZ voor gemeenten en samenwerkingsverbanden in beeld te brengen, heeft VNG Realisatie in de periode van november 2021 tot en met maart 2022 een impactanalyse uitgevoerd. Uit deze impactanalyse bleek, dat de kosten die gemeenten en samenwerkingsverbanden moeten maken voor de implementatie van het IMWOZ sterk kunnen variëren per organisatie. Dit heeft onder andere te maken met de uitgangssituatie van de organisatie (de huidige wijze waarop de registratie in de WOZ-administratie is ingericht), keuzes ten aanzien van applicaties en werkprocessen en de inrichting van waarderingsapplicaties en -modellen. Deze variatie, gecombineerd met de vragen en onduidelijkheden die bij organisaties nog leefden ten aanzien van de wijzigingen die het IMWOZ met zich meebrengt, maakten dat het niet mogelijk was om in de impactanalyse een betrouwbare inschatting van de kosten voor gemeenten en samenwerkingsverbanden op te stellen.

Eén van de aanbevelingen uit de impactanalyse was dan ook, om op een later moment een kostenonderzoek uit te (laten) voeren onder een bredere groep gemeenten en samenwerkingsverbanden. Dit kostenonderzoek is in de maanden juni en juli 2022 uitgevoerd. De resultaten worden in deze rapportage beschreven.

2. Onderzoeksvraag en scopeafbakening

De onderzoeksvraag die in dit kostenonderzoek beantwoord wordt, luidt:

“Wat zijn de kosten die gemeenten en samenwerkingsverbanden moeten maken voor de implementatie van het IMWOZ, rekening houdend met de verschillende variabelen die de omvang van deze kosten per organisatie bepalen?”

Dit aanvullend kostenonderzoek gaat alleen over de kosten die gemeenten en samenwerkingsverbanden moeten maken voor de aanpassingen in hun eigen werkprocessen. Aanpassingen in applicaties die (centraal) door softwareleveranciers moeten worden doorgevoerd, zijn niet opnieuw onderzocht, de gegevens die in deze rapportage zijn opgenomen zijn ontleend aan het rapport van de eerder uitgevoerde impactanalyse.

Dit aanvullend kostenonderzoek richt zich op de inhoudelijke wijzigingen die het IMWOZ met zich meebrengt. De wijzigingen die samenhangen met (de voorbereidingen op) de Samenhangende objectenregistratie (SOR) zijn binnen scope. Wijzigingen die samenhangen met de ontwikkeling richting Common Ground zijn voor dit onderzoek buiten scope.

De kosten worden zoveel mogelijk per wijziging in beeld gebracht. Hierdoor kunnen ook de kosten per fase berekend worden, mocht gekozen worden voor een (gewijzigde) fasering van de implementatie van het IMWOZ.

3. Onderzoeksaanpak en duiding uitkomsten

Voor dit onderzoek zijn twee online sessies georganiseerd waar gemeenten en samenwerkingsverbanden aan konden deelnemen. In totaal hebben 73 organisaties een uitnodiging ontvangen voor deze sessies: 59 gemeenten en 14 samenwerkingsverbanden. Dit waren zowel gemeenten en samenwerkingsverbanden die eerder ook meegewerkt hebben aan de impactanalyse IMWOZ als gemeenten en samenwerkingsverbanden die niet meegewerkt hebben.

Tijdens de eerste sessie hebben de gemeenten en samenwerkingsverbanden een toelichting gekregen op het IMWOZ, de belangrijkste wijzigingen die het IMWOZ met zich meebrengt en de opbouw van het analyseformulier dat voor dit kostenonderzoek ontwikkeld is.

Tijdens de tweede sessie is met gemeenten en samenwerkingsverbanden besproken tegen welke vragen en knelpunten zij aanliepen bij het invullen van het analyseformulier.

In totaal hebben 39 organisaties deelgenomen aan één of meerdere sessies: 30 gemeenten en 9 samenwerkingsverbanden.

Aan de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden is gevraagd om het analyseformulier in te vullen dat voor dit kostenonderzoek is opgesteld. Het analyseformulier met de bijbehorende toelichting, zoals gemeenten en samenwerkingsverbanden deze ook hebben ontvangen, zijn opgenomen in bijlage B van deze rapportage.

In totaal hebben 18 organisaties input aangeleverd: 13 gemeenten en 5 samenwerkingsverbanden. In bijlage A staat welke organisaties en contactpersonen het betreft.

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de organisaties die deelgenomen hebben aan dit kostenonderzoek:

Type organisatie	Uitnodiging ontvangen	Deelgenomen aan 1 of meer sessies	Analyseformulier aangeleverd*
Gemeente 0-50.000 inw.	29	14	3
Gemeente 50.000-100.000 inw.	20	8	4
Gemeente >100.000 inw.	10	8	6
Groot samenwerkingsverband	8	7	5
Klein samenwerkingsverband	6	2	0
Totaal	73	39	18

* 2 organisaties (1 gemeente >100.000 inwoners en 1 groot samenwerkingsverband) hebben geen gebruik gemaakt van het analyseformulier voor het aanleveren van hun input aangeleverd, maar hiervoor een eigen format gebruikt.

Hoewel een brede groep gemeenten en samenwerkingsverbanden is uitgenodigd deel te nemen aan dit kostenonderzoek, heeft slechts een beperkt aantal daadwerkelijk input aangeleverd. Dit heeft deels te maken met de beperkte tijd die organisaties hadden om het analyseformulier in te vullen. De belangrijkste reden die genoemd werd was echter dat organisaties met de huidige

beschikbare informatie geen goede inschatting konden maken van de impact van de wijzigingen. Ook organisaties die wel het analyseformulier hebben ingevuld, gaven aan dat zij hierbij diverse aannames hebben moeten doen en dat hun input nadrukkelijk als eerste globale inschatting gezien moet worden. Hetzelfde voorbehoud geldt hiermee ook voor de resultaten van dit kostenonderzoek. Deze zijn gebaseerd op input van een beperkte groep gemeenten en samenwerkingsverbanden en moeten gezien worden als een eerste globaal beeld van de kosten die gemeenten en samenwerkingsverbanden moeten maken voor het implementeren van het IMWOZ.

De organisaties die het analyseformulier hebben ingevuld, zijn hoofdzakelijk grotere gemeenten en samenwerkingsverbanden. Dit is ook te zien in bovenstaande tabel. Dit betekent dat het beeld dat hieruit naar voren komt niet representatief is voor alle gemeenten en samenwerkingsverbanden: kleine gemeenten en samenwerkingsverbanden zijn ondervertegenwoordigd.

Tegelijkertijd betekent dit wel dat de input die gegeven is, een relatief groot deel van het aantal WOZ-objecten en -deelobjecten betreft. Grotere gemeenten en samenwerkingsverbanden hebben immers met meer WOZ-objecten en -deelobjecten te maken dan kleinere gemeenten en samenwerkingsverbanden. Afgezet tegen de landelijke totalen geeft dit het volgende beeld:

Objecten	Aantal in dit kostenonderzoek	Aantal totaal landelijk	Percentage
WOZ-objecten	2.041.149	9.175.583	22,2%
- Waarvan woningen	1.873.566	8.354.344	22,4%
- Waarvan niet-woningen	167.683	821.239	20,4%
WOZ-deelobjecten	8.173.300	34.867.215	23,4%

Om tot een totaalbeeld van de kosten te komen, is een extrapolatie gemaakt op basis van bovenstaande percentages. Hierbij is per wijziging gekeken op welke categorie de wijziging van toepassing is: op alle WOZ-objecten, op alleen de woningen dan wel alleen de niet-woningen, of op alle WOZ-deelobjecten. Vervolgens is gekeken welke organisaties ook daadwerkelijk input hebben gegeven met betrekking tot de wijziging en op welk aandeel van het aantal (deel)objecten deze antwoorden dus betrekking hebben. De opgegeven kosten door de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden zijn op basis van deze percentages geëxtrapoléerd naar een landelijk beeld.

Twee organisaties hebben input geleverd in een eigen format. Deze organisaties hebben gezamenlijk nog eens 353.118 WOZ-objecten, wat het aandeel WOZ-objecten inclusief deze twee organisaties op 26,1% brengt. Deze twee organisaties hebben echter geen informatie gegeven over de splitsing in het aantal woningen en niet-woningen en het aantal WOZ-deelobjecten. Bovendien geven zij met hun input geen specificatie per wijziging, waardoor de input niet meegenomen kan worden in de analyse per wijziging.

Een belangrijke kanttekening hierbij is, dat geen rekening gehouden is met verschillende categorieën organisaties, zoals samenwerkingsverbanden of gemeenten of een onderscheid op basis van grootte. Wel is gekeken naar uitersten in de aangeleverde kosteninschattingen, om te bepalen of er specifieke factoren te onderkennen zijn die de kosteninschatting voor individuele gemeenten sterk naar boven of beneden kan doen afwijken.

De inschattingen van gemeenten en samenwerkingsverbanden waarop de kostenberekeningen in dit onderzoek gebaseerd zijn, zijn gedaan met de op dat moment bekende informatie betreffende het IMWOZ. De gemeenten en samenwerkingsverbanden hebben kennis kunnen nemen van het IMWOZ en hebben kunnen deelnemen aan een bijeenkomst waarin de wijzigingen werden toegelicht aan de hand van een Powerpoint presentatie. Daarnaast hebben de gemeenten van de onderzoekers het analyseformulier met bijbehorende toelichting ontvangen die in bijlage B zijn opgenomen. Tijdens het kostenonderzoek bleken er nog veel vragen te leven bij gemeenten en samenwerkingsverbanden over de wijze waarop het IMWOZ verder uitgewerkt en geïmplementeerd gaat worden. Voor een deel kan dit ook van invloed zijn op de kosten die gemeenten en samenwerkingsverbanden moeten maken. Een voorbeeld hiervan zijn de kwaliteitseisen die vanuit de Waarderingskamer gehanteerd gaan worden voor de overgang naar het IMWOZ. Hoe strikter de kwaliteitseisen, hoe hoger potentieel de kosten zijn. In dit kostenonderzoek hebben de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden een inschatting gemaakt op basis van de aanname dat de Waarderingskamer hoge kwaliteitseisen zal hanteren. Dit is in lijn met het generieke uitgangspunt dat bij dit type onderzoek gehanteerd wordt, waarbij uitgegaan wordt van optimale naleving van de regelgeving, tenzij expliciet is aangegeven dat op onderdelen minder strikte normen voor de naleving gehanteerd worden. Meer duidelijkheid over de kwaliteitseisen die door de Waarderingskamer gehanteerd worden, en ook over andere vragen die nog leven bij gemeenten en samenwerkingsverbanden, is gewenst en kan ook leiden tot een verdere aanscherping van de geraamde kosten.

4. Kosten wijziging 1 – Andere modellering belanghebbenden

Wijziging 1 betreft de andere modellering van belanghebbenden. In de uitvraag die voor dit onderzoek via het analyseformulier is gedaan bij gemeenten, is ten onrechte de indruk gewekt dat wijziging 1 alleen betrekking heeft op niet-woningen. Het kan hier echter ook gaan om woningen, bijvoorbeeld woningen die eigendom zijn van woningcorporaties. De berekening van de kosten is gebaseerd op de aangeleverde percentages niet-woningen die door deze wijziging geraakt worden. Indien de percentages objecten die geraakt worden door deze wijziging voor de categorie woningen beduidend anders zijn dan voor de categorie niet-woningen, kan dit betekenen dat de daadwerkelijke kosten voor deze wijziging enigszins kunnen afwijken van de in deze rapportage berekende bedragen.

Voor deze wijziging is input aangeleverd door 16 organisaties, die samen 167.683 niet-woningen in hun WOZ-administratie hebben, oftewel 20,4% van het landelijk aantal niet-woningen. Voor organisaties die in de huidige situatie geen vestigingen als belanghebbende hebben geregistreerd, heeft deze wijziging geen impact. Van de 16 organisaties die input hebben geleverd voor deze wijziging, geven 5 organisaties aan dat dit het geval is. De overige 11 organisaties moeten wel aanpassingen doen om wijziging 1 door te voeren. Bij de berekening van de kosten op landelijk niveau is de aanname gehanteerd dat dit beeld representatief is voor alle gemeenten en samenwerkingsverbanden. Dat betekent dat verondersteld is dat wijziging 1 impact heeft op ongeveer twee derde van de gemeenten en samenwerkingsverbanden. Voor een derde van de organisaties heeft wijziging 1 geen of beperkte impact.

De verwachte tijdbesteding van deze 16 gemeenten en samenwerkingsverbanden om wijziging 1 door te voeren, is 1.484 werkdagen.

Gemeenten en samenwerkingsverbanden geven aan dat zij verwachten gemiddeld 28% van de werkzaamheden voor wijziging 1 uit te laten voeren door externen, tegen een gemiddeld uurtarief van € 81. De kosten hiervoor bedragen:

- 28% van 1.484 werkdagen x 8 uur à € 81= € 269.257

De overige werkzaamheden (72%) worden uitgevoerd door eigen medewerkers, die gemiddeld in schaal 9 zitten (uurtarief van € 67¹). De kosten hiervoor bedragen:

- 72% van 1.484 werkdagen x 8 uur à € 67 = € 572.705

In totaal bedragen de kosten van wijziging 1 voor deze 16 organisaties naar verwachting € 841.962. Deze 16 organisaties representeren 20,4% van het landelijke aantal niet-woningen. Geëxtrapoleerd naar het totale aantal niet-woningen, komen de totale landelijke kosten voor wijziging 1 uit op:

Kosten wijziging 1	% niet-woningen	Kosten
Kosten o.b.v. 16 organisaties	20,4%	€ 0,8 mln.
Totale landelijke kosten	100,0%	€ 4,1 mln.

NB: steekproef is niet helemaal representatief: kleine gemeenten en samenwerkingsverbanden zijn ondervertegenwoordigd.

5. Kosten wijziging 2 – Andere typering WOZ-objecten en WOZ-deelobjecten

Wijziging 2 betreft de uniforme typering van WOZ-objecten en WOZ-deelobjecten. In dit kostenonderzoek zijn de kosten afzonderlijk in beeld gebracht voor enerzijds de WOZ-objecten en anderzijds de WOZ-deelobjecten. Deze wijziging is opgenomen in het IMWOZ-model op basis van de aanbevelingen die zijn voorgekomen uit het project "Samen Organiseren" van de VNG (Samen werken aan een toekomstbestendige WOZ). Ook is gekeken in hoeverre een fasering van beide onderdelen vanuit kostenperspectief opportuun is.

5.1. Kosten wijziging 2a – Andere typering WOZ-objecten

De wijziging om te komen tot een uniformering van de typering van WOZ-objecten bestaat uit vijf onderliggende wijzigingen:

- Aanpassen van de codering 'TypeWOZObject' aan de landelijke standaard;
- Aanpassen van de codering 'TypeWOZObjectOptioneel' aan de landelijke standaard;
- Vullen van het attribuut 'Functie WOZ-object';
- Vullen van het attribuut 'Aanduiding repeterend';
- Vullen van het attribuut 'Aanduiding in aanbouw'.

In het analyseformulier voor dit kostenonderzoek is gevraagd om een inschatting te maken van de benodigde tijdsinvestering per onderliggende wijziging en/of een inschatting van de benodigde tijdsinvestering voor de wijzigingen gezamenlijk.

Voor deze wijziging is input aangeleverd door 14 organisaties, die samen 1.932.739 WOZ-objecten in hun administratie hebben, oftewel 21,1% van het landelijk aantal WOZ-objecten.

¹ Gebaseerd op: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Handleiding Overheidstarieven 2022*, Den Haag 2021 (uurtarief productieve uren, exclusief btw)

De verwachte tijdbesteding van deze 14 gemeenten en samenwerkingsverbanden om wijziging 2a door te voeren, is 6.179 werkdagen.

Gemeenten en samenwerkingsverbanden geven aan dat zij verwachten gemiddeld 35% van de werkzaamheden voor wijziging 2a uit te laten voeren door externen, tegen een gemiddeld uurtarief van € 81. De kosten hiervoor bedragen:

- 35% van 6.179 werkdagen x 8 uur à € 81 = € 1.401.397

De overige werkzaamheden (65%) worden uitgevoerd door eigen medewerkers, die gemiddeld in schaal 9 zitten (uurtarief van € 67²). De kosten hiervoor bedragen:

- 65% van 6.179 werkdagen x 8 uur à € 67 = € 2.152.764

In totaal bedragen de kosten van wijziging 2a voor deze 14 organisaties naar verwachting € 3.554.161.

Deze 14 organisaties representeren 21,1% van het landelijke aantal WOZ-objecten. Geëxtrapoleerd naar het totale aantal WOZ-objecten, komen de totale landelijke kosten voor wijziging 2a uit op:

Kosten wijziging 2a	% WOZ-objecten	Kosten
Kosten o.b.v. 14 organisaties	21,1%	€ 3,6 mln.
Totale landelijke kosten	100,0%	€ 16,8 mln.

NB: steekproef is niet helemaal representatief: kleine gemeenten en samenwerkingsverbanden zijn ondervertegenwoordigd.

5.2. Kosten wijziging 2b – Andere typering WOZ-deelobjecten

Ook de wijziging om te komen tot een uniformering van de typering van WOZ-deelobjecten bestaat uit enkele onderliggende wijzigingen:

- Aanpassen van de codering 'TypeWOZdeelobject' aan de landelijke standaard;
- Aanpassen van de codering 'Type WOZdeelobjectOptioneel' aan de landelijke standaard;
- Vullen van het attribuut 'Materiaalcode deelobject';
- Vullen van het attribuut 'Aanduiding in aanbouw deelobject'.

In het analyseformulier voor dit kostenonderzoek is gevraagd om een inschatting te maken van de benodigde tijdsinvestering per onderliggende wijziging en/of een inschatting van de benodigde tijdsinvestering voor de wijzigingen gezamenlijk.

Voor deze wijziging is input aangeleverd door 14 organisaties, die samen 7.547.300 WOZ-deelobjecten in hun administratie hebben, oftewel 21,6% van het landelijk aantal WOZ-deelobjecten.

De verwachte tijdbesteding van deze 14 gemeenten en samenwerkingsverbanden om wijziging 2b door te voeren, is 28.964 werkdagen.

² Gebaseerd op: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Handleiding Overheidstarieven 2022*, Den Haag 2021 (uurtarief productieve uren, exclusief btw)

Gemeenten en samenwerkingsverbanden geven aan dat zij verwachten gemiddeld 39% van de werkzaamheden voor wijziging 2b uit te laten voeren door externen, tegen een gemiddeld uurtarief van € 81. De kosten hiervoor bedragen:

- 39% van 28.964 werkdagen x 8 uur à € 81 = € 7.319.782

De overige werkzaamheden (61%) worden uitgevoerd door eigen medewerkers, die gemiddeld in schaal 9 zitten (uurtarief van € 67³). De kosten hiervoor bedragen:

- 61% van 28.964 werkdagen x 8 uur à € 67 = € 9.470.069

In totaal bedragen de kosten van wijziging 2b voor deze 14 organisaties naar verwachting € 16.789.851.

Deze 14 organisaties representeren 21,6% van het landelijke aantal WOZ-deelobjecten. Geëxtrapoleerd naar het totale aantal WOZ-deelobjecten, komen de totale landelijke kosten voor wijziging 2b uit op:

Kosten wijziging 2b	% WOZ-deelobjecten	Kosten
Kosten o.b.v. 14 organisaties	21,6%	€ 16,8 mln.
Totale landelijke kosten	100,0%	€ 77,7 mln.

NB: steekproef is niet helemaal representatief: kleine gemeenten en samenwerkingsverbanden zijn ondervertegenwoordigd.

5.3. Fasering wijziging 2a en 2b

Aan de deelnemers van het kostenonderzoek is gevraagd hoe zij vanuit kostenperspectief aankijken tegen een eventuele fasering van wijziging 2. De vraag die hen gesteld is, luidt:

“Wat is voor u het meest efficiënt: de wijzigingen 2a en 2b gelijktijdig uitvoeren of afzonderlijk (wijziging 2a nu en wijziging 2b in een latere fase)?”

Zoals gezegd hebben 18 organisaties het analyseformulier ingevuld. De antwoorden op deze vraag liepen sterk uiteen:

- 5 organisaties hebben voorkeur voor een gelijktijdige uitvoering van wijziging 2a en 2b;
- 6 organisaties hebben voorkeur voor een afzonderlijke uitvoering van wijziging 2a en 2b;
- 5 organisaties geven aan dat het voor hen niet uitmaakt;
- 2 organisaties hebben deze vraag niet beantwoord.

Op basis van deze beperkte en uiteenlopende respons kan geen conclusie getrokken worden over de wenselijkheid van een bepaalde fasering van wijziging 2. Gezien de variatie in antwoorden, is een suggestie om te kijken of bij de implementatie ook ruimte geboden kan worden om deze variatie te accommoderen. Dat wil zeggen dat in het informatiemodel en de besluitvorming de implementatie van wijziging 2a en 2b beide voorbereid en ondersteund worden, maar dat organisaties de keuze krijgen om wijziging 2a en 2b gelijktijdig of gefaseerd door te voeren.

³ Gebaseerd op: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Handleiding Overheidstarieven 2022*, Den Haag 2021 (uurtarief productieve uren, exclusief btw)

6. Kosten wijziging 3 – Onderscheid fysieke deelobjecten en taxatiekenmerken

Wijziging 3 betreft het aanbrengen van onderscheid tussen fysieke deelobjecten en taxatiekenmerken. Net als bij wijziging 1 hangt de impact van de wijziging hier ook ten dele af van de wijze waarop organisaties in de huidige situatie hun administratie hebben ingericht. Voor organisaties die dit onderscheid tussen fysiek deelobjecten en taxatiekenmerken in hun administratie al gemaakt hebben, is de impact beduidend kleiner dan voor organisaties die dit onderscheid nog moeten maken.

De impact zal ook sterk afhankelijk zijn van de mate waarin het gebruikte softwaresysteem geautomatiseerd de omzetting van de desbetreffende WOZ-deelobjecten naar taxatiekenmerken kan doen op basis van de geregistreerde SoortObjectCode.

Van de 16 organisaties die hebben deelgenomen aan dit kostenonderzoek, geven 7 organisaties aan dat zij het onderscheid tussen fysieke deelobjecten en taxatiekenmerken momenteel al maken in hun administratie. 9 organisaties geven aan dit onderscheid nog niet te maken. Bij de berekening van de kosten op landelijk niveau is de aanname gehanteerd dat dit beeld representatief is voor alle gemeenten en samenwerkingsverbanden. Dat betekent dat verondersteld is dat wijziging 3 impact heeft op ruim de helft van de gemeenten en samenwerkingsverbanden en geen of beperkte impact heeft voor iets minder dan de helft van de organisaties.

Voor deze wijziging is input aangeleverd door 16 organisaties, die samen 8.173.300 WOZ-deelobjecten in hun administratie hebben, oftewel 23,4% van het landelijk aantal WOZ-deelobjecten.

De verwachte tijdbesteding van deze 16 gemeenten en samenwerkingsverbanden om wijziging 3 door te voeren, is 660 werkdagen.

Gemeenten en samenwerkingsverbanden geven aan dat zij verwachten gemiddeld 31% van de werkzaamheden voor wijziging 3 uit te laten voeren door externen, tegen een gemiddeld uurtarief van € 81. De kosten hiervoor bedragen:

- 31% van 660 werkdagen x 8 uur à € 81 = € 132.581

De overige werkzaamheden (69%) worden uitgevoerd door eigen medewerkers, die gemiddeld in schaal 9 zitten (uurtarief van € 67⁴). De kosten hiervoor bedragen:

- 69% van 660 werkdagen x 8 uur à € 67 = € 244.094

In totaal bedragen de kosten van wijziging 3 voor deze 16 organisaties naar verwachting € 376.675. Deze 16 organisaties representeren 23,4% van het landelijke aantal WOZ-deelobjecten. Geëxtrapoleerd naar het totale aantal WOZ-deelobjecten, komen de totale landelijke kosten voor wijziging 3 uit op:

Kosten wijziging 3	% WOZ-deelobjecten	Kosten
Kosten o.b.v. 16 organisaties	23,4%	€ 0,4 mln.

⁴ Gebaseerd op: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Handleiding Overheidstarieven 2022*, Den Haag 2021 (uurtarief productieve uren, exclusief btw)

Totale landelijke kosten	100,0%	€ 1,6 mln.
---------------------------------	---------------	-------------------

NB: steekproef is niet helemaal representatief: kleine gemeenten en samenwerkingsverbanden zijn ondervertegenwoordigd.

7. Overige kosten

Naast de directe kosten van het doorvoeren van de wijzigingen in de WOZ-administratie, zijn er ook andere kosten die gemeenten en samenwerkingsverbanden moeten maken. Dit zijn deels kosten die toe te wijzen zijn aan de afzonderlijke wijzigingen, maar deels ook kosten die meer generiek gemaakt moeten worden.

7.1. Kosten voor het aanpassen van binnengemeentelijke software

Sommige organisaties moeten, naast het doorvoeren van de wijzigingen in hun WOZ-administratie, ook aanpassingen doen in binnengemeentelijke software die zij gebruiken. Het kan hierbij gaan om queries, databases, rekentools, Excelbestanden, tools voor managementrapportages et cetera. Voor dit kostenonderzoek is aan organisaties gevraagd een inschatting te geven van de kosten die deze aanpassingen met zich meebrengen, bij voorkeur opgesplitst per wijziging. Aangezien er grote verschillen zijn in de mate waarin organisaties gebruikmaken van binnengemeentelijke software en de wijze waarop deze zijn ingericht, lopen ook de kosteninschattingen hier sterk uiteen.

Van de 16 organisaties die het analyseformulier hebben ingevuld, geven er 2 aan dat zij geen aanpassingen moeten doen in hun binnengemeentelijke software. Voor 1 organisatie is dit nog niet duidelijk. 13 organisaties geven aan dat zij wel aanpassingen moeten doen in hun binnengemeentelijke software. De geschatte benodigde tijdsbesteding om deze aanpassingen door te voeren, loopt per organisatie sterk uiteen. Hetzelfde geldt hierdoor ook voor de kosten per organisatie (rekenend met een uurtarief van € 67):

Wijziging	Minimale tijdsbesteding	Kosten bij minimale tijdsbesteding	Maximale tijdsbesteding	Kosten bij maximale tijdsbesteding
Wijziging 1	1 werkdag	€ 536	180 werkdagen	€ 96.480
Wijziging 2	1 werkdag	€ 536	400 werkdagen	€ 214.400
Wijziging 3	1 werkdag	€ 536	250 werkdagen	€ 134.000

Om deze kostenpost toch mee te kunnen nemen in de totale inschatting van de kosten voor implementatie van het IMWOZ, is in dit kostenonderzoek de aanname gedaan dat het gemiddelde van de geraamde kosten door de aan dit onderzoek deelnemende organisaties representatief is voor het landelijke beeld. 2 organisaties hebben wel aangegeven of zij aanpassingen moeten doen in hun binnengemeentelijke software, maar hebben hierbij geen tijdsinschatting gegeven. Deze 2 organisaties zijn bij deze berekening daarom niet meegenomen. 14 organisaties hebben wel een inschatting gegeven van het aantal werkdagen dat zij nodig hebben voor het aanpassen van de binnengemeentelijke software. Deze 14 organisaties hebben in totaal 1.972.220 WOZ-objecten, oftewel 21,5% van het landelijke aantal WOZ-objecten. Op basis van dit percentage kan de inschatting van deze 14 organisaties geëxtrapoleerd worden naar een landelijk beeld.

De kosten voor de 14 organisaties zijn per wijziging:

- Wijziging 1: 312 werkdagen x 8 uur à € 67 = € 167.232
- Wijziging 2: 792 werkdagen x 8 uur à € 67 = € 424.512
- Wijziging 3: 377 werkdagen x 8 uur à € 67 = € 202.072

Kosten aanpassingen binnengemeentelijke software	Kosten 14 organisaties	% WOZ-objecten	Landelijke kosten
Wijziging 1	€ 0,2 mln.	21,5%	€ 0,8 mln.
Wijziging 2	€ 0,4 mln.	21,5%	€ 2,0 mln.
Wijziging 3	€ 0,2 mln.	21,5%	€ 0,9 mln.

7.2. Kosten voor projectleiding

Voor de implementatie van het IMWOZ moeten organisaties ook kosten maken voor projectleiding. Ook hiervoor is aan organisaties gevraagd een inschatting te maken van de kosten.

Voor de projectleiding wordt door de 15 organisaties die input hebben gegeven op dit onderdeel een tijdsbesteding van 530 werkdagen geraamd. Deze raming kan op twee manieren geëxtrapoleerd worden.

Een eerste mogelijkheid is om te kijken naar het aantal organisaties. Hierbij wordt het aantal van 15 organisaties geëxtrapoleerd naar het totale landelijke aantal gemeenten en samenwerkingsverbanden. De achterliggende aanname hierbij is echter, dat de grootte van de organisatie geen of beperkte invloed heeft op de hoeveelheid tijd die nodig is voor projectleiding. Uit de respons op dit onderzoek blijkt, dat grotere organisaties meer werkdagen projectleiding nodig hebben dan kleinere organisaties. Gezien de oververtegenwoordiging van grote organisaties in dit onderzoek, zou extrapolatie op basis van het aantal organisaties een vertekend beeld geven.

De andere mogelijkheid is om, net als bij de tijdsinschatting van de wijzigingen die hiervoor gemaakt zijn, te extrapoleren op basis van het aantal objecten. Deze optie lijkt in dit geval een betrouwbaarder beeld te geven van de benodigde tijdsbesteding. De 15 organisaties die input hebben geleverd op dit onderdeel, hebben samen 2.012.709 WOZ-objecten. Dit is 21,9% van het landelijk aantal WOZ-objecten.

Het gemiddelde schaalniveau van een projectleider wordt door organisaties ingeschat op schaal 10. Dit betekent dat de kosten voor projectleiding, rekenend met een uurtarief van € 72⁵, voor de 15 organisaties uitkomen op:

- 530 werkdagen x 8 uur à € 72 = € 305.280

Dit geeft het volgende totaalbeeld:

Kosten projectleiding	% WOZ-deelobjecten	Kosten
Kosten o.b.v. 15 organisaties	21,9%	€ 0,3 mln.
Totale landelijke kosten	100,0%	€ 1,4 mln.

⁵ Gebaseerd op: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Handleiding Overheidstarieven 2022*, Den Haag 2021 (uurtarief productieve uren, exclusief btw)

NB: steekproef is niet helemaal representatief: kleine gemeenten en samenwerkingsverbanden zijn ondervertegenwoordigd.

Een belangrijke kanttekening hierbij is, dat fasering van de implementatie mogelijk kan leiden tot hogere kosten. Als de implementatie door fasering uitgesmeerd wordt over een langere periode, dan zal ook voor een langere periode projectleiding nodig zijn en lopen de kosten hiervan potentieel dus ook op.

7.3. Kosten voor opleiding, training en instructie van personeel

Organisaties moet hun medewerkers ook opleiden, trainen of instrueren ten gevolge van de implementatie van het IMWOZ. Dit valt buiten de reguliere permanente educatie, maar is specifiek gekoppeld aan de implementatie van het IMWOZ. 15 organisaties hebben een inschatting gegeven van de tijdsbesteding die hiervoor nodig is. In totaal komen zij op 510 werkdagen. Deze organisaties hebben samen 2.000.660 WOZ-objecten, oftewel 21,8% van het landelijk aantal WOZ-objecten.

Voor de 15 organisaties bedragen de kosten voor het opleiden, trainen en instrueren van hun medewerkers, rekenend met een uurtarief van € 67:

- 510 werkdagen x 8 uur à € 67 = € 273.360

Dit geeft het volgende totaalbeeld:

Kosten opleiding, training en instructie	% WOZ-deelobjecten	Kosten
Kosten o.b.v. 15 organisaties	21,8%	€ 0,3 mln.
Totale landelijke kosten	100,0%	€ 1,3 mln.

NB: steekproef is niet helemaal representatief: kleine gemeenten en samenwerkingsverbanden zijn ondervertegenwoordigd.

Een belangrijke kanttekening hierbij is, dat deze kostenraming alleen de ureninzet betreft van medewerkers die opgeleid of getraind moeten worden. De eventuele kosten van het opzetten of inkopen van een opleiding of training zijn hierin nog niet meegenomen. Deze kosten hangen af van keuzes die, voor een deel landelijk, nog gemaakt moeten worden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de vraag of er een landelijke training of instructie ontwikkeld wordt, of deze ook centraal aangeboden of ingekocht gaat worden of dat organisaties dit zelf moeten gaan organiseren. Op basis van deze keuzes kunnen ook de kosten voor het ontwikkelen en/of inkopen van opleiding of training berekend worden.

7.4. Stijging van structurele beheerkosten

Naast de incidentele kosten die gemeenten en samenwerkingsverbanden moeten maken voor de implementatie van het IMWOZ, geeft een aantal gemeenten aan dat het IMWOZ ook impact heeft op de structurele beheerkosten. Met name wijziging 1 (andere modellering belanghebbenden gegevens) en wijziging 2 (Uniformering typering WOZ-deelobjecten, vanuit Samen Organiseren) zijn gericht op het doelmatiger maken van de werkprocessen. Deze wijzigingen zijn dan ook ontwikkeld vanuit de verwachting dat zij zullen leiden tot een daling van de structurele WOZ-

uitvoeringskosten. Gemeenten en samenwerkingsverbanden moeten nu bijvoorbeeld veel energie stoppen in het zodanig registreren van belanghebbenden dat deze in de keten (LV WOZ) verwerkt kunnen worden. Het feit dat veel uitvoeringsorganisaties hierbij nog ernstige problemen hebben, geeft aan dat dit intensieve inzet vergt. Het project Samen Organiseren was nadrukkelijk ook gericht op het verlagen van de structurele (WOZ-)uitvoeringskosten door verdergaande uniformering. De inschatting van de mate waarin daadwerkelijk sprake zal zijn van verhoging van de doelmatigheid en verlaging van de WOZ-uitvoeringskosten was buiten scope van dit onderzoek. De hier beschreven kosten zijn dus verwachte "extra kosten" en niet het saldo van doelmatigheidsverbetering en andere activiteiten.

De antwoorden van de 15 gemeenten en samenwerkingsverbanden die hierop input heeft gegeven, zijn als volgt verdeeld:

Effect IMWOZ op de beheerkosten	Aantal gemeenten
Geen effect	7
Stijging 1 – 2%	3
Stijging 3 – 5%	2
Stijging 6 – 8%	0
Stijging 9 – 12%	1
Meer dan 12%	2

Ongeveer de helft van de gemeenten verwacht dat de beheerkosten gelijk blijven, de andere helft voorziet een stijging. Over het algemeen betreft dat een beperkte stijging, één organisatie verwacht een stijging tussen 9 en 12% en twee zelfs een stijging van meer dan 12%. Wat de reden van de verwachte stijging is, is niet uitgevraagd. Daarover kan in generieke zin geen uitspraak gedaan worden. Een voorbeeld dat tijdens één van de sessies genoemd werd, was dat sommige organisaties momenteel de materiaalcode niet gebruiken. Als deze door het IMWOZ wel weer gebruikt gaat worden, dan betekent dit structureel extra werk. Het is echter niet duidelijk voor hoeveel organisaties dit het geval is.

Dit beeld van een mogelijke stijging van de structurele beheerkosten is anders dan het beeld dat uit de eerdere impactanalyse kwam. In de impactanalyse was het beeld van de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden nog, dat het IMWOZ structureel niet tot stijgende beheerkosten zou leiden. Het lijkt erop dat het feit dat een deel van de organisaties nu wel een stijging verwacht, veroorzaakt wordt door 'voortschrijdend inzicht'. Tijdens de impactanalyse waren er nog veel vragen en onduidelijkheden rond het IMWOZ, die tijdens dit kostenonderzoek voor een deel beantwoord konden worden. Dit maakt dat de inschatting van organisaties voor een deel afwijkt van de eerdere inschatting ten tijde van de impactanalyse. Desondanks bleken er ook tijdens dit kostenonderzoek nog vragen en onduidelijkheden te leven bij gemeenten en samenwerkingsverbanden, waardoor de gemaakte kosteninschattingen ook voor een deel op aannames gebaseerd zijn. Nadere uitwerking van en communicatie over de beoogde wijzigingen is nodig om de kosteninschattingen nog nader aan te scherpen.

8. Conclusies

Op basis van dit kostenonderzoek kunnen enkele conclusies getrokken worden met betrekking tot de kosten die gemeenten en samenwerkingsverbanden moeten maken voor de implementatie van het IMWOZ, rekening houdend met de verschillende variabelen die de omvang van deze kosten per organisatie bepalen. Uit deze conclusies volgend ook enkele suggesties voor vervolgstappen.

8.1. Totaaloverzicht kosten

In de voorgaande hoofdstukken is een schatting gemaakt van de kosten per wijziging, met daarnaast nog een schatting van enkele categorieën overige kosten. Op basis van de hierboven uitgewerkte onderdelen, kan totaaloverzicht opgesteld worden van de ingeschatte kosten voor de implementatie van het IMWOZ. Gezien het beperkte aantal organisaties dat input heeft kunnen leveren en de onzekerheden die bij organisaties leven, is in onderstaand overzicht uitgegaan van een bandbreedte van 20% ten opzichte van de berekende kostenramingen. De ondergrens van de bandbreedte ligt 20% onder het berekende bedrag, de bovengrens ligt 20% boven het berekende bedrag:

Onderdeel	Bandbreedte ondergrens	Bandbreedte bovengrens
Wijziging 1	€ 3,3 mln.	€ 4,9 mln.
Wijziging 2a	€ 13,4 mln.	€ 20,2 mln.
Wijziging 2b	€ 62,2 mln.	€ 93,2 mln.
Wijziging 3	€ 1,3 mln.	€ 1,9 mln.
Aanpassing binnengemeentelijke software:		
- t.b.v. wijziging 1	€ 0,6 mln.	€ 1,0 mln.
- t.b.v. wijziging 2	€ 1,6 mln.	€ 2,4 mln.
- t.b.v. wijziging 3	€ 0,7 mln.	€ 1,1 mln.
Projectleiding	€ 1,1 mln.	€ 1,7 mln.
Opleiding / training / instructie personeel	€ 1,0 mln.	€ 1,6 mln.
Totaal	€ 85,2 mln.	€ 128,0 mln

De bovenstaande bedragen zijn met veel variatie en veel onzekerheden omgeven. Bij dezelfde wijziging kan het gemiddelde bedrag per object dat nodig is om de wijziging door te voeren van organisatie tot organisatie sterk uiteenlopen. Dat heeft te maken met de uitgangssituatie in de betreffende organisatie. Voor sommige gemeenten en samenwerkingsverbanden heeft wijziging 1 helemaal geen impact, voor anderen is een aanzienlijke inspanning met veel handmatig werk en veel uitzoekwerk nodig. In sommige gemeenten kan wijziging 2 grotendeels geautomatiseerd worden doorgevoerd, in andere gemeenten is veel meer handmatig werk nodig. Ook de mate waarin wijzigingen nodig zijn in het taxatieproces en het belastingproces kunnen per gemeente / samenwerkingsverband verschillen. De gedetailleerdheid van de bestaande codelijsten en de mate waarin al bij de bestaande, niet verplichte landelijke codelijsten wordt aangesloten zijn in dit verband belangrijke verklarende factoren.

Vrijwel alle gemeenten hebben aangegeven dat de inschatting die ze gemaakt hebben nog met veel onzekerheden is omgeven. Het bepalen van de impact van een wijziging als het IMWOZ vraagt een behoorlijk diepgaand onderzoek waar ook de softwareleverancier bij betrokken moet worden. Details die anders blijken te zijn dan verwacht kunnen een grote (positieve of negatieve) impact op de kosten hebben. De tijdsbestedingen die nu zijn opgegeven betreffen een eerste globale inschatting.

Rekening houdend met een bandbreedte van plus of min 20%, kan op basis van dit kostenonderzoek een globale eerste kosteninschatting gemaakt worden die uitkomt op een bedrag tussen de € 85 miljoen en € 128 miljoen. Daarbij moeten de kosten die de softwareleveranciers moeten maken voor het aanpassen van de applicaties en het berichtenverkeer nog worden opgeteld. Deze kosten zijn in de eerder uitgevoerde impactanalyse geraamd op een bedrag tussen de € 4,5 miljoen en € 5,7 miljoen. Daarnaast gaven enkele softwareleveranciers in de impactanalyse aan dat ook voor de ondersteuning van individuele gemeenten en samenwerkingsverbanden bij de implementatie van het IMWOZ kosten in rekening gebracht zullen worden. De verwachte kosten hiervoor liggen tussen de € 7.500 en € 30.000 per organisatie. Als deze ondersteuningskosten per organisatie geëxtrapoleerd worden naar alle 163 organisaties, dan komen deze kosten op een bedrag tussen de € 1,2 miljoen en € 4,9 miljoen. Opgeteld geeft dat dan het volgende totaalbeeld:

Onderdeel	Bandbreedte ondergrens	Bandbreedte bovengrens
Kosten voor gemeenten en samenwerkingsverbanden zelf (bron: voorliggend kostenonderzoek)	€ 85,2 mln.	€ 128,0 mln.
Kosten softwareleveranciers (bron: impactanalyse):		
- Aanpassen applicaties en berichtenverkeer	€ 4,5 mln.	€ 5,7 mln.
- Ondersteuning van gemeenten en samenwerkingsverbanden	€ 1,2 mln.	€ 4,9 mln.
Totaal	€ 90,9 mln.	€ 138,6 mln

Duidelijk is dat wijziging 2 (en dan in het bijzonder wijziging 2b die betrekking heeft op de codering van deelobjecten) verreweg de grootste kostenpost vormt. Dit is opvallend, omdat deze wijziging vanuit Samen Organiseren is uitgewerkt met het oog op een doelmatiger en daarmee goedkopere uitvoering. De inschatting van de gemeenten en samenwerkingsverbanden die deelgenomen hebben aan dit kostenonderzoek is echter dat de implementatie van wijziging 2 hoge kosten met zich meebrengt. Wijziging 2a en 2b betreffen naar verhouding omvangrijke wijzigingen doordat ze meerdere deelwijzigingen omvatten en meer dan de wijzigingen 1 en 3 doorwerken in het geheel van de WOZ-processen (inclusief taxeren en heffen) die de gemeenten en samenwerkingsverbanden uitvoeren. Bij wijziging 2 speelt een belangrijke rol dat (onder meer door de materiaalcode die bepaald moet worden) het handmatig werk dat nodig is een zeer groot aantal objecten raakt: bedenk dat het aantal WOZ-deelobjecten ruim vier keer zo groot is als het aantal WOZ-objecten.

8.2. Suggesties voor vervolgstappen

De kostenramingen die in dit kostenonderzoek gedaan zijn, dienen als input voor de besluitvorming rond het IMWOZ. Gezien het grote aandeel dat wijziging 2 heeft in deze kostenramingen, is de belangrijkste aanbeveling op basis van dit kostenonderzoek om te kijken in hoeverre het gewenste effect van wijziging 2 (de uniformering van de typering van WOZ- objecten en WOZ-deelobjecten) gerealiseerd kan worden tegen lagere implementatiekosten. Zijn er aanpassingen mogelijk waardoor de doelstelling grotendeels wordt gehaald, maar die de kosten sterk beperken? Helpt het wanneer de bestaande SoortObject codelijst wel verplicht wordt gesteld maar niet gewijzigd wordt? Het lijkt erop dat de impact niet zozeer veroorzaakt wordt doordat een landelijke codelijst verplicht wordt gesteld, maar door de verschillen die tussen de oude SoortObject lijst en de nieuwe codelijsten bestaan. Is het nodig de materiaalcode exact te bepalen (wat tot omvangrijk onderzoekswerk leidt) of kan door concessies aan de kwaliteit te doen de hoeveelheid werk sterk beperkt worden? Dit zijn vragen die als vervolg op dit kostenonderzoek nader onderzocht kunnen worden. Uiteraard dienen deze vragen ook in breder verband bekeken te worden, onder andere in relatie tot andere ontwikkelingen zoals de Samenhangende Objectregistratie (SOR).

Bijlage A – Overzicht betrokken gemeenten en samenwerkingsverbanden

Voor dit kostenonderzoek zijn sessies georganiseerd, waaraan een groot aantal gemeenten en samenwerkingsverbanden heeft deelgenomen. Het analyseformulier, waarop de kostenberekeningen in deze rapportage gebaseerd zijn, is ingevuld door de volgende organisaties:

Organisatie	Medewerker(s)
Gemeente Aalten	Hans den Hengst
Gemeente Almere	Willeke de Groot-Croon, Danny Cia
Gemeente Amersfoort	Martine Roest, Ben Westerhof, Ramon Eijnthoven
Gemeente Den Haag	Herman Binnendijk
Gemeente Ede*	Ralph Knol, Albert Esveld
Gemeente Eindhoven	Jan Willem Vervoort
Gemeente Helmond	Trudy Nijssen
Gemeente Hoorn	Piet Smithjes
Gemeente Krimpen aan den IJssel	Leo Otterspeer
Gemeente Meierijstad	Linda Huijberts-van Glabbeek
Gemeente Nijmegen	Alison Cowdrey-Kok, Martijn Moons, Koos Otte
Gemeente Noordoostpolder	Herman Smeijers, Bert Olieman
Gemeente Woerden	Peter van Driel, Marco Verhoef
Belastingensamenwerking Gouwe Rijnland	Erika van Niekerk
BsGW Limburg	Ruud Latta
BSOB	Nard Elfers
GBTwente*	Maurice Groot Koerkamp, Jan Punte
Gemeentebelastingen Amstelland	Vincent Roodenburg, Adrie van Zundert

* Deze organisaties hebben niet het analyseformulier gebruikt, maar hebben hun input in een eigen format aangeleverd.

Bijlage B – Analyseformulier en toelichting

Bij de uitvraag van de inschatting van tijdsbestedingen en kosten is gebruik gemaakt van een analyseformulier. Gemeenten en samenwerkingsverbanden hebben dit formulier ingevuld, waarna op basis van analyse van de ingevulde formulieren de berekeningen zijn gedaan die in deze rapportage zijn weergegeven.

Op de volgende pagina's is het analyseformulier weergegeven dat aan gemeenten en samenwerkingsverbanden is toegestuurd, met daarna de toelichting op het analyseformulier die zij eveneens hebben ontvangen.

Naam gemeente / samenwerkingsverband en contactgegevens								
1a	Naam gemeente / samenwerkingsverband	naam						
b	Naam invuller Excelsheet	naam						
c	Mail adres invuller	mailadres						
d	Telefoonnummer invuller	telefoonnummer						
Generieke vragen								
2	Hoeveel WOZ-objecten staan in uw WOZ-administratie geregistreerd?	#	aantal woz objecten					
3	Hoeveel objecten hiervan betreffen woningen?	#	aantal woningen					
4	Hoeveel objecten hiervan betreffen niet-woningen?	#	aantal niet woningen					
5	Hoeveel WOZ deelobjecten staan in uw WOZ administratie geregistreerd?	#	aantal WOZ deelobjecten					
6	Wat is het gemiddelde schaalniveau van de medewerker(s) die de wijzigingen gaan doorvoeren?	#	schaal 1-18					
7	Welk deel van de werkzaamheden om wijziging 1 door te voeren gaat u door een externe laten uitvoeren?	#	percentage					
8	Welk deel van de werkzaamheden om wijziging 2a door te voeren gaat u door een externe laten uitvoeren?	#	percentage					
9	Welk deel van de werkzaamheden om wijziging 2b door te voeren gaat u door een externe laten uitvoeren?	#	percentage					
10	Welk deel van de werkzaamheden om wijziging 3 door te voeren gaat u door een externe laten uitvoeren?	#	percentage					
11	Totaal van de vragen 6 - 10: welk deel van de werkzaamheden gaat u door een externe laten uitvoeren?	#	percentage					
11a	Wat is het gemiddelde uurtarief van de externe medewerker(s) die de werkzaamheden gaan uitvoeren?	#	uurtarief in €					
Wijziging 1 - Andere modellering belanghebbenden								
12	Worden vestigingen momenteel in uw WOZ-administratie wel eens als belanghebbende geregistreerd?	ja/nee	Indien 'nee': ga door naar vraag 13					
a	Indien ja: kan de wijziging geheel geautomatiseerd - deels geautomatiseerd en deels handmatig - geheel handmatig worden uitgevoerd?	automatisch / handmatig / combinatie						
b	Automatisch: hoeveel dagen kost de voorbereiding en uitvoering van de conversie?	#	dagen					
c	Automatisch: voor welk deel van de niet-woningen verwacht u uitval die handmatig opgelost moet worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
d	Automatisch: hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					
e	Handmatig: hoeveel dagen kost de voorbereiding?	#	dagen					
f	Handmatig: welk deel van de niet-woningen moet naar verwachting handmatig geconverteerd worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
g	Handmatig: hoeveel tijd per object is nodig om de handmatige conversie uit te voeren?	#	minuten					
13	Gaat u naar verwachting ook gebruikmaken van de CommuniceertVia-relatie?	ja/nee	Indien 'nee': ga door naar vraag 14					
a	Indien ja: kan de wijziging geheel geautomatiseerd - deels geautomatiseerd en deels handmatig - geheel handmatig worden uitgevoerd?	automatisch / handmatig / combinatie						
b	Automatisch: hoeveel dagen kost de voorbereiding en uitvoering van de conversie?	#	dagen					
c	Automatisch: voor welk deel van de niet-woningen verwacht u uitval die handmatig opgelost moet worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
d	Automatisch: hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					
e	Handmatig: hoeveel dagen kost de voorbereiding?	#	dagen					
f	Handmatig: welk deel van de niet-woningen moet naar verwachting handmatig geconverteerd worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
g	Handmatig: hoeveel tijd per object is nodig om de handmatige conversie uit te voeren?	#	minuten					

14	<i>Optelling deelvragen andere modellering belanghebbenden. Indien mogelijk aub de gegevens per deelvraag invullen, als dat niet lukt is alleen het totaal invullen ook een optie.</i>							
a	Kan de wijziging geheel geautomatiseerd - deels geautomatiseerd en deels handmatig - geheel handmatig worden uitgevoerd?	automatisch / handmatig / combinatie						
b	Automatisch: hoeveel dagen kost de voorbereiding en uitvoering van de conversie?	#	dagen					
c	Automatisch: voor welk deel van de niet-woningen verwacht u uitval die handmatig opgelost moet worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
d	Automatisch: hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					
e	Handmatig: hoeveel dagen kost de voorbereiding?	#	dagen					
f	Handmatig: welk deel van de niet-woningen moet naar verwachting handmatig geconverteerd worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
g	Handmatig: hoeveel tijd per object is nodig om de handmatige conversie uit te voeren?	#	minuten					
	<i>Aanleveren aan de Landelijke Voorziening WOZ</i>							
15	De gewijzigde gegevens moeten worden aangeleverd aan de Landelijke Voorziening WOZ. Hoeveel dagen verwacht u nodig te hebben voor de voorbereiding en voor het aanleveren van de gegevens?	#	dagen					
16	Voor welk deel van het totaal aantal WOZ objecten verwacht u uitval?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
a	Hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					
	Wijziging 2a - Uniformering typering WOZ objecten.							
17	<i>TypeWOZObject, codering aanpassen aan landelijke standaard</i>							
a	Kan de wijziging geheel geautomatiseerd - deels geautomatiseerd en deels handmatig - geheel handmatig worden uitgevoerd?	automatisch / handmatig / combinatie						
b	Automatisch: hoeveel dagen kost de voorbereiding en uitvoering van de conversie?	#	dagen					
c	Automatisch: voor welk deel van de WOZ objecten verwacht u uitval die handmatig opgelost moet worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
d	Automatisch: hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					
e	Handmatig: hoeveel dagen kost de voorbereiding?	#	dagen					
f	Handmatig: welk deel van de WOZ objecten moet naar verwachting handmatig geconverteerd worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
g	Handmatig: hoeveel tijd per object is nodig om de handmatige conversie uit te voeren?	#	minuten					
	<i>TypeWOZObject optioneel, codering aanpassen aan landelijke standaard</i>							
18	<i>TypeWOZObject optioneel, codering aanpassen aan landelijke standaard</i>							
a	Kan de wijziging geheel geautomatiseerd - deels geautomatiseerd en deels handmatig - geheel handmatig worden uitgevoerd?	automatisch / handmatig / combinatie						
b	Automatisch: hoeveel dagen kost de voorbereiding en uitvoering van de conversie?	#	dagen					
c	Automatisch: voor welk deel van de WOZ objecten verwacht u uitval die handmatig opgelost moet worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
d	Automatisch: hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					
e	Handmatig: hoeveel dagen kost de voorbereiding?	#	dagen					
f	Handmatig: welk deel van de WOZ objecten moet naar verwachting handmatig geconverteerd worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
g	Handmatig: hoeveel tijd per object is nodig om de handmatige conversie uit te voeren?	#	minuten					

19	<i>Functie WOZ-object, vullen attribuut</i>							
a	Kan de wijziging geheel geautomatiseerd - deels geautomatiseerd en deels handmatig - geheel handmatig worden uitgevoerd?	automatisch / handmatig / combinatie						
b	Automatisch: hoeveel dagen kost de voorbereiding en uitvoering van de conversie?	#	dagen					
c	Automatisch: voor welk deel van de WOZ objecten verwacht u uitval die handmatig opgelost moet worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
d	Automatisch: hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					
e	Handmatig: hoeveel dagen kost de voorbereiding?	#	dagen					
f	Handmatig: welk deel van de WOZ objecten moet naar verwachting handmatig geconverteerd worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
g	Handmatig: hoeveel tijd per object is nodig om de handmatige conversie uit te voeren?	#	minuten					
20	<i>Aanduiding repeterend, vullen attribuut</i>							
a	Kan de wijziging geheel geautomatiseerd - deels geautomatiseerd en deels handmatig - geheel handmatig worden uitgevoerd?	automatisch / handmatig / combinatie						
b	Automatisch: hoeveel dagen kost de voorbereiding en uitvoering van de conversie?	#	dagen					
c	Automatisch: voor welk deel van de WOZ objecten verwacht u uitval die handmatig opgelost moet worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
d	Automatisch: hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					
e	Handmatig: hoeveel dagen kost de voorbereiding?	#	dagen					
f	Handmatig: welk deel van de WOZ objecten moet naar verwachting handmatig geconverteerd worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
g	Handmatig: hoeveel tijd per object is nodig om de handmatige conversie uit te voeren?	#	minuten					
21	<i>Aanduiding in aanbouw, vullen attribuut</i>							
a	Kan de wijziging geheel geautomatiseerd - deels geautomatiseerd en deels handmatig - geheel handmatig worden uitgevoerd?	automatisch / handmatig / combinatie						
b	Automatisch: hoeveel dagen kost de voorbereiding en uitvoering van de conversie?	#	dagen					
c	Automatisch: voor welk deel van de WOZ objecten verwacht u uitval die handmatig opgelost moet worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
d	Automatisch: hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					
e	Handmatig: hoeveel dagen kost de voorbereiding?	#	dagen					
f	Handmatig: welk deel van de WOZ objecten moet naar verwachting handmatig geconverteerd worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
g	Handmatig: hoeveel tijd per object is nodig om de handmatige conversie uit te voeren?	#	minuten					
22	<i>Totaal uniformering typering WOZ objecten</i>							
a	Kan de wijziging geheel geautomatiseerd - deels geautomatiseerd en deels handmatig - geheel handmatig worden uitgevoerd?	automatisch / handmatig / combinatie						
b	Automatisch: hoeveel dagen kost de voorbereiding en uitvoering van de conversie?	#	dagen					
c	Automatisch: voor welk deel van de WOZ objecten verwacht u uitval die handmatig opgelost moet worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
d	Automatisch: hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					
e	Handmatig: hoeveel dagen kost de voorbereiding?	#	dagen					
f	Handmatig: welk deel van de WOZ objecten moet naar verwachting handmatig geconverteerd worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
g	Handmatig: hoeveel tijd per object is nodig om de handmatige conversie uit te voeren?	#	minuten					
23	<i>Aanleveren aan de LV WOZ, gewijzigde gegevens voor alle WOZ objecten</i>							
a	De gewijzigde gegevens moeten worden aangeleverd aan de Landelijke Voorziening WOZ. Hoeveel dagen verwacht u nodig te hebben voor de voorbereiding en voor het aanleveren van de gegevens?	#	dagen					
b	Voor welk deel van het totaal aantal WOZ objecten verwacht u uitval?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
c	Hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					

Wijziging 2b - Uniformering typering WOZ deelobjecten.								
24	<i>TypeWOZdeelobject, codering aanpassen aan landelijke standaard</i>							
a	Kan de wijziging geheel geautomatiseerd - deels geautomatiseerd en deels handmatig - geheel handmatig worden uitgevoerd?	automatisch / handmatig / combinatie						
b	Automatisch: hoeveel dagen kost de voorbereiding en uitvoering van de conversie?	#	dagen					
c	Automatisch: voor welk deel van de WOZ objecten verwacht u uitval die handmatig opgelost moet worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
d	Automatisch: hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					
e	Handmatig: hoeveel dagen kost de voorbereiding?	#	dagen					
f	Handmatig: welk deel van de WOZ objecten moet naar verwachting handmatig geconverteerd worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
g	Handmatig: hoeveel tijd per object is nodig om de handmatige conversie uit te voeren?	#	minuten					
25	<i>TypeWOZdeelobjectOptioneel, codering aanpassen aan de landelijke standaard</i>							
a	Kan de wijziging geheel geautomatiseerd - deels geautomatiseerd en deels handmatig - geheel handmatig worden uitgevoerd?	automatisch / handmatig / combinatie						
b	Automatisch: hoeveel dagen kost de voorbereiding en uitvoering van de conversie?	#	dagen					
c	Automatisch: voor welk deel van de WOZ objecten verwacht u uitval die handmatig opgelost moet worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
d	Automatisch: hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					
e	Handmatig: hoeveel dagen kost de voorbereiding?	#	dagen					
f	Handmatig: welk deel van de WOZ objecten moet naar verwachting handmatig geconverteerd worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
g	Handmatig: hoeveel tijd per object is nodig om de handmatige conversie uit te voeren?	#	minuten					
26	<i>Materiaalcode deelobject, vullen attribuut</i>							
a	Kan de wijziging geheel geautomatiseerd - deels geautomatiseerd en deels handmatig - geheel handmatig worden uitgevoerd?	automatisch / handmatig / combinatie						
b	Automatisch: hoeveel dagen kost de voorbereiding en uitvoering van de conversie?	#	dagen					
c	Automatisch: voor welk deel van de WOZ objecten verwacht u uitval die handmatig opgelost moet worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
d	Automatisch: hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					
e	Handmatig: hoeveel dagen kost de voorbereiding?	#	dagen					
f	Handmatig: welk deel van de WOZ objecten moet naar verwachting handmatig geconverteerd worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
g	Handmatig: hoeveel tijd per object is nodig om de handmatige conversie uit te voeren?	#	minuten					
27	<i>Aanduiding in aanbouw deelobject, vullen attribuut</i>							
a	Kan de wijziging geheel geautomatiseerd - deels geautomatiseerd en deels handmatig - geheel handmatig worden uitgevoerd?	automatisch / handmatig / combinatie						
b	Automatisch: hoeveel dagen kost de voorbereiding en uitvoering van de conversie?	#	dagen					
c	Automatisch: voor welk deel van de WOZ objecten verwacht u uitval die handmatig opgelost moet worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
d	Automatisch: hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					
e	Handmatig: hoeveel dagen kost de voorbereiding?	#	dagen					
f	Handmatig: welk deel van de WOZ objecten moet naar verwachting handmatig geconverteerd worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
g	Handmatig: hoeveel tijd per object is nodig om de handmatige conversie uit te voeren?	#	minuten					

28	Totaal uniformering typering WOZ deelobjecten								
a	Kan de wijziging geheel geautomatiseerd - deels geautomatiseerd en deels handmatig - geheel handmatig worden uitgevoerd?	automatisch / handmatig / combinatie							
b	Automatisch: hoeveel dagen kost de voorbereiding en uitvoering van de conversie?	#	dagen						
c	Automatisch: voor welk deel van de WOZ objecten verwacht u uitval die handmatig opgelost moet worden?	categorie		0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
d	Automatisch: hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten						
e	Handmatig: hoeveel dagen kost de voorbereiding?	#	dagen						
f	Handmatig: welk deel van de WOZ objecten moet naar verwachting handmatig geconverteerd worden?	categorie		0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
g	Handmatig: hoeveel tijd per object is nodig om de handmatige conversie uit te voeren?	#	minuten						
	Wijziging 2a en 2b afzonderlijk of gelijktijdig uitvoeren.								
29	Wat is voor u het meest efficiënt: de wijzigingen 2a en 2b gelijktijdig uitvoeren of afzonderlijk: wijziging 2a nu en wijziging 2b in een latere fase?								
a	gelijktijdig	x is ja							
b	afzonderlijk	x is ja							
c	maakt niet uit	x is ja							
	Impact op de binnengemeentelijke keten van de combinatie van beide wijzigingen (typering WOZObjecten en WOZ deelObjecten).								
	Waardebepaling								
30	Leiden de wijzigingen in de typering van WOZOobjecten, WOZ deelObjecten en de toegevoegde attributen tot aanpassingen die u zelf (dus niet de softwareleverancier) moet doorvoeren in het waarderingmodel (inhoudelijke aanpassingen van de business rules)?	ja/nee	Indien 'nee': ga door naar vraag 31						
		Toelichting							
a	Hoeveel tijd vraagt het doorvoeren van deze wijzigingen van een individuele medewerker (dus de nettotijd, de tijd dat een medewerker hier in totaal daadwerkelijk mee bezig is)?	#	dagen						
b	Hoeveel doorlooptijd vraagt het doorvoeren van deze wijzigingen?	#	weken						
31	Werken de wijzigingen in het waarderingmodel ook door naar de marktanalyse: ontstaan daar nieuwe objecten waarvan de waarde niet kan worden afgeleid uit bestaande objecten?	ja/nee	Indien 'nee': ga door naar vraag 32						
		Toelichting							
a	Wordt het hierdoor noodzakelijk om gedurende een aantal jaren marktgegevens over de nieuwe objecten te verzamelen om tot een aangepaste waardering te komen? Zo ja, kunt u aangeven welke inspanning in dagen daar in totaal voor nodig is?	#	dagen						
b	Hoeveel doorlooptijd vragen deze aanpassingen van de marktanalyse?	#	jaar						
	Belastingheffing								
32	Leiden de wijzigingen in de typering van WOZOobjecten WOZ deelObjecten plus de toegevoegde attributen tot een aanpassing van het hefmodel?	ja/nee	Indien 'nee': ga door naar vraag 33						
a	Hoeveel tijd vraagt het doorvoeren van deze wijzigingen van een individuele medewerker (dus de nettotijd, de tijd dat een medewerker hier in totaal daadwerkelijk mee bezig is)?	#	dagen						
33	Verwacht u dat de waarde van WOZ objecten gaat veranderen door de gewijzigde typering?	ja/nee	Indien 'nee': ga door naar vraag 34						
a	Zo ja, hoeveel objecten betreft het (als % van het totaal aantal WOZ objecten)	#	% totaal aantal WOZ objecten						
b	Verwacht u daardoor een stijging van het aantal bezwaar- en beroepschriften? Zo ja, om hoeveel beroepschriften zal het naar uw mening dan gaan?	#	beroepschriften						
		Toelichting							
c	hoeveel dagen kost het afhandelen van een bezwaar of beroepschrift gemiddeld?	#	dagen						
d	Wat is het gemiddelde schaalniveau van de medewerkers die bezwaren en beroepschriften afhandelen?	#	gemiddeld schaalniveau						

Wijziging 3 - Afzonderlijk vastleggen fysieke (deel)objecten en taxatiekenmerken								
34	Deel objecten verwijderen en attributen taxatiekenmerk en taxatie taxatiekenmerk vullen							
a	Hebt u de scheiding tussen fysieke objecten en taxatiekenmerken al doorgevoerd in uw WOZ administratie?	ja/nee	Indien 'ja': ga door naar vraag 35					
c	Voor hoeveel procent van het aantal WOZ-deel objecten moet de scheiding tussen fysieke deelobjecten en taxatiekenmerken nog worden doorgevoerd?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
	conversie							
a	Kan de wijziging geheel geautomatiseerd - deels geautomatiseerd en deels handmatig - geheel handmatig worden uitgevoerd?	automatisch / handmatig / combinatie						
b	Automatisch: hoeveel dagen kost de voorbereiding en uitvoering van de conversie?	#	dagen					
c	Automatisch: voor welk deel van de WOZ objecten verwacht u uitval die handmatig opgelost moet worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
d	Automatisch: hoeveel tijd per object is nodig om de uitval op te lossen?	#	minuten					
e	Handmatig: hoeveel dagen kost de voorbereiding?	#	dagen					
f	Handmatig: welk deel van de WOZ objecten moet naar verwachting handmatig geconverteerd worden?	categorie	0%	1-5%	6-10%	11-25%	26-50%	51-100%
g	Handmatig: hoeveel tijd per object is nodig om de handmatige conversie uit te voeren?	#	minuten					
Gecombineerd voor alle wijzigingen: aanpassen binnengemeentelijke software.								
35	Maken één of meer wijzigingen in het IMWOZ het noodzakelijk binnengemeentelijke software (denk aan queries, databases, rekentools, Excelbestanden, tools voor managementrapportages et cetera) aan te passen? .	ja/nee	Indien 'nee': ga door naar vraag 36					
a	Indien ja, hoeveel tijd kost het aanpassen van binnengemeentelijke software vanwege wijziging 1	#	dagen					
b	Indien ja, hoeveel tijd kost het aanpassen van binnengemeentelijke software vanwege wijziging 2	#	dagen					
c	Indien ja, hoeveel tijd kost het aanpassen van binnengemeentelijke software vanwege wijziging 3	#	dagen					
d	Totaal, hoeveel tijd kost het aanpassen van binnengemeentelijke software voor alle wijzigingen samen?	#	dagen					
		Eventuele toelichting						
Gecombineerd voor alle wijzigingen: kosten personeel, implementatie en beheer								
36	Hoeveel personeelsleden gaan een opleiding / training / instructie volgen om de invoering van het IMWOZ mogelijk te maken?	#	personeelsleden					
a	Hoeveel dagen opleiding zijn gemiddeld per personeelslid nodig?	#	dagen					
37	Om het IMWOZ te implementeren is coördinatie van de daarmee samenhangende werkzaamheden nodig (projectleiding).							
a	Welke doorlooptijd is nodig om het IMWOZ in uw gemeente - samenwerkingsverband te implementeren?	#	graag aangeven per half jaar					
		Eventuele toelichting						
b	Hoeveel dagen per jaar zijn gemiddeld nodig voor de projectleiding?	#	dagen					
c	Wat is het gemiddelde schaalniveau van de medewerker(s) die de projectleiding doen?	#	gemiddeld schaalniveau					
38	Verwacht u dat de kosten voor het beheren van de WOZ zullen stijgen?	ja/nee	Indien nee, sla vraag 38a over					
a	Zo ja, met hoeveel procent zullen de kosten naar uw mening toenemen?	categorie	1-2%	3-5%	6-8%	9-12%	meer dan 12%	
		Toelichting						

Toelichting Excelsheet aanvullend kostenonderzoek IMWOZ

Om de kosten te inventariseren die het nieuwe Informatiemodel WOZ voor gemeenten gaat veroorzaken zijn twee documenten opgesteld:

1. Een Excel sheet waarin u uw kostenschattingen kunt invullen
2. Een toelichting op de Excelsheet, met een nadere inhoudelijke toelichting op de wijzigingen in een bijlage (het voorliggende document).

Wijzigingen

In de aanvullende kostenanalyse worden drie wijzigingen in het IM WOZ onder de loep genomen:

1. Een andere modellering van de gegevens van belanghebbenden
2. Uniformering van de typering van:
 - o 2a. WOZ-objecten
 - o 2b. WOZ deelobjecten
3. Het afzonderlijk gaan vastleggen van fysieke (deel)objecten en taxatiekenmerken

Wijziging 2 is in twee subvragen gesplitst. Dat heeft als achtergrond dat er nog geen definitief besluit is genomen of tegelijk moeten worden uitgevoerd, of dat de mogelijkheid geboden zal worden om de uniformering van de typering van WOZ deelobjecten op een later moment, tijdens een volgende fase uit te voeren. Door de gegevens per subvraag te verzamelen kan dat besluit met extra gegevens worden onderbouwd. Een nadere toelichting op de inhoud van de wijzigingen is opgenomen in de bijlage.

Opbouw vragenlijst in blokken

De vragenlijst is opgebouwd uit de volgende blokken:

- De naam en contactgegevens van de gemeente
- Een aantal generieke vragen
- Vragen per wijziging
- Vragen binnengemeentelijke software

Naam en contactgegevens gemeente / samenwerkingsverband (vraag 1)

Het eerste gegeven dat gevraagd wordt is de naam van de gemeente / het samenwerkingsverband waar de ingevulde gegevens betrekking op hebben. Voor de duidelijkheid: in de rapportage worden alleen geaggregeerde gegevens opgenomen, er vindt geen verwijzing naar individuele gemeenten of samenwerkingsverbanden plaats. Verder wordt gevraagd de naam en contactgegevens van de invuller op te geven, zodat de onderzoekers eventuele vragen om verduidelijking gericht kunnen stellen.

Generieke vragen (vraag 2 – 11).

In het vervolg van de Excelsheet wordt regelmatig gerefereerd aan het aantal WOZ objecten, het aantal WOZ deelobjecten. Soms is ook van belang dat het een deel van de WOZ objecten (de woningen of de niet-woningen) betreft. Daarom wordt in de vragen 2 t/m 5 gevraagd naar de totale aantallen voor uw gemeente / samenwerkingsverband.

Vraag 6 – 11

De Excelsheet vormt de basis voor het opstellen van de kostenschattting. Dat gebeurt steeds door het aantal uren of dagen dat nodig is om een bepaalde activiteit uit te voeren te vermenigvuldigen met een prijs. Het is gebruikelijk om voor gemeentelijke medewerkers uit te gaan van het gemiddelde schaalniveau en de tarieven te ontlenen aan de “Handleiding overheidstarieven” die door het ministerie van Financiën jaarlijks wordt gepubliceerd. Daarom wordt in vraag 6 gevraagd naar het gemiddelde schaalniveau van de medewerkers die de werkzaamheden uit gaan voeren. Voor werkzaamheden die worden uitbesteed gelden andere tarieven. In de vragen 7 – 11 wordt gevraagd welk deel van de werkzaamheden naar uw inschatting door een externe partij uitgevoerd zullen worden. U kunt deze vragen per wijziging beantwoorden of alleen het totaal (vraag 11) invullen. De vraag naar het gemiddelde tarief (11a) heeft betrekking op het totaal van alle wijzigingen.

Vragen per wijziging

Vragen per deelwijziging

De Excelsheet is zo opgebouwd dat per wijziging de relevante gegevens worden verzameld. De wijzigingen 1 en 2 bestaan uit meerdere deelwijzigingen. Zo heeft wijziging 1 (modellering gegevens belanghebbenden) zowel betrekking op het gebruik van de vestiging als op het gebruik van het CommuniceertVia gegeven. In de Excelsheet worden de vragen naar de impact zowel per deelwijziging als opgeteld voor de hele wijziging gesteld. Bij de eerste wijziging zijn dat de vragen 12 (gebruik vestiging), 13 (gebruik CommuniceertVia) en 14 (beide wijzigingen opgeteld). U kunt ervoor kiezen om de deelvragen te beantwoorden (12 en 13) of alleen het opgetelde antwoord (14) invullen. Omdat het precieze informatie oplevert, heeft beantwoording per deelvraag onze voorkeur, maar als dat niet mogelijk of te bewerkelijk is kunt u zich tot de optellingen beperken.

Op dezelfde manier bestaat ook wijziging 2a en wijziging 2b uit meerdere deelwijzigingen. Zo bestaat deelwijziging 2a bijvoorbeeld uit:

- Typering WOZObject
- Typering WOZObject optioneel
- Functie WOZ object
- Aanduiding repeterend
- Aanduiding in aanbouw

U vindt deze deelwijzigingen onder elkaar in de Excelsheet terug, met per deelwijziging de impactvragen. Net als bij wijziging 1 kunt u ervoor kiezen om alleen de vraag over de opgetelde impact te beantwoorden.

Impactvragen

De vragen naar de impact hebben een vaste structuur, steeds aangegeven met a – g. Wijzigingen kunnen geheel geautomatiseerd, deels geautomatiseerd en deels handmatig of geheel handmatig worden doorgevoerd. Er wordt apart gevraagd naar de tijd die nodig is voor een geautomatiseerde conversie (de vragen a – d) en voor een handmatige conversie (de vragen e – g). Wanneer een combinatie van geautomatiseerde en handmatige conversie nodig is vult u alle vragen (a – g) in.

Kostencomponenten

Per wijziging wordt gevraagd naar de kostencomponenten die voor de betreffende wijziging van toepassing zijn. We onderscheiden de volgende kostencomponenten:

- a) Kosten voor automatische conversie. Deze zitten vooral in de voorbereiding (analyse van het bestaande bestand, opstellen van de transponeringstabel) en het nawerk (controle, verwerken van de uitval).
- b) Kosten voor handmatig werk, daarvoor is bepalend hoeveel objecten het betreft en welke bewerkingstijd gemiddeld per object nodig is.
- c) Kosten voor het aanleveren aan de Landelijke Voorziening, dit betreft zowel het uitvoeren van de levering als het verwerken van de uitval.
- d) Kosten voor het aanpassen van het waarderingsproces: aanpassen waarderingsmodel, aanpassen marktanalyse.
- e) Kosten voor het aanpassen van het belastingproces: heffen belasting inclusief communicatie met belanghebbenden.
- f) Kosten voor het aanpassen van interne software
- g) Kosten voor het opleiden van personeel, aanpassen van organisatie en processen

Bij alle wijzigingen zijn conversiekosten (kostencomponenten a en b) van toepassing, daar wordt altijd naar gevraagd. Bij wijziging 1 moeten de gegevens aan de landelijke voorziening aangeleverd worden (kostencomponent c), er wordt in de vragen 15 – 16a gevraagd naar de inspanning die daarvoor nodig is. Aanpassingen van het waarderingsproces en het belastingproces zijn bij deze wijziging niet aan de orde en zijn bij deze wijziging dan ook niet in de Excelsheet opgenomen.

Leveren aan landelijke voorziening

De gegevens over WOZ-objecten dienen aan de Landelijke Voorziening geleverd te worden, daar wordt bij wijziging 2a op dezelfde wijze als bij wijziging 1 naar gevraagd. Gegevens over WOZ-deelobjecten hoeven niet aan de LV geleverd te worden, in het vragenblok bij wijziging 2b komt die vraag dus niet voor. De gewijzigde typering kunnen wel effect hebben op de waardering en de belastingheffing, daar wordt bij wijziging 2 in één keer (zowel voor wijziging 2a als voor wijziging 2b) naar gevraagd (de vragen 29 – 31).

Gelijktijdig of afzonderlijk doorvoeren

In het overleg met de Waarderingskamer wordt gesproken over de mogelijkheid om deelwijzigingen 2a en 2b eventueel op verschillende momenten in te voeren: wijziging 2a betreffende de WOZ-objecten in de eerste fase van het doorvoeren van de wijzigingen en wijziging 2b in een volgende fase. In de Excelsheet wordt gevraagd wat voor u efficiënter werkt: gelijktijdig uitvragen, afzonderlijk uitvragen. Wanneer het geen verschil maakt kunt u dat ook aangeven.

Wijziging 3 (onderscheid fysieke en taxatiekenmerken) kent geen deelwijzigingen, de gegevens hoeven niet aan de LV geleverd te worden en effecten op waardering en belastingheffing zijn niet aan de orde. Het vragenblok in de Excelsheet over wijziging 3 is daarom heel beperkt.

Vragen die gelden voor het totaal van de wijzigingen

Gemeenten hebben op grote schaal ook eigen 'software' in gebruik in het WOZ-domein: queries, databases, rekentools, Excelbestanden, tools voor managementrapportages et cetera. Het gaat hier om software die u zelf in beheer hebt en niet om bijvoorbeeld een taxatie applicatie die u afneemt van een softwareleverancier. Het IMWOZ kan ook impact hebben op deze

binnengemeentelijke software. In vraag 35 wordt uitgevraagd welke tijdsbesteding nodig is om de binnengemeentelijke software aan te passen.

In het laatste vragenblok wordt gevraagd naar de kosten voor opleidingen / trainingen / instructies van personeel die naar verwachting gemaakt zullen worden bij het invoeren van de SOR (vraag 36) en naar de kosten voor de implementatie. Met implementatie wordt het doorvoeren van de wijzigingen in de administratie bedoeld, maar ook het doorvoeren van een organisatieverandering die mogelijk nodig is. Om grip op de kosten van de implementatie te krijgen wordt gevraagd wat nodig is voor coördinatie – projectleiding (vraag 37). De laatste vraag heeft betrekking op de structurele beheerkosten voor de WOZ (vraag 38). Verwacht u dat de beheerkosten zullen stijgen door de invoering van het IMWOZ en zo ja, met welk percentage?

Nadere inhoudelijke toelichting op de wijzigingen

Op de volgende pagina's zijn de wijzigingen inhoudelijk uitgewerkt. De typering van WOZ-objecten en van WOZ deelobjecten zijn opgenomen als twee aparte wijzigingen, omdat ze inhoudelijk verschillen en om later ook te kunnen afwegen of ze gelijktijdig of afzonderlijk uitgevoerd zouden moeten worden.

Wat er verandert door de wijziging wordt steeds in algemene termen en aan de hand van enkele vaste kenmerken beschreven. Vaste kenmerken kunnen wel of niet van toepassing zijn (ja, ja mits, nee). Het betreft de kenmerken:

- Verplichte landelijke standaard
- Gegevens leveren aan LV WOZ
- Doorvoeren in historie
- Geautomatiseerde conversie mogelijk. Hierbij wordt de inschatting vermeld die op landelijk niveau, door de Waarderingskamer is gemaakt van de mogelijkheden voor een geautomatiseerde conversie.

Toelichting:

- Als er sprake is van een verplichte landelijke standaard zijn er voorgeschreven codes en kunnen in de database alleen de voorgeschreven codes worden opgenomen
- Bij geautomatiseerde conversie wordt uitgegaan van de bestaande landelijke codelijsten (verplicht of niet verplicht) en de mogelijkheid om daar transponeringstabellen voor op te stellen

Wijziging andere modellering gegevens belanghebbenden

Met de invoering van het IMWOZ kan een vestiging niet langer gezien worden als een belanghebbende entiteit. Alleen een natuurlijk persoon (NPS) of niet-natuurlijk persoon (NNP) kan in de nieuwe situatie belanghebbende zijn. Gegevens over belanghebbenden die nu bij de vestiging zijn opgenomen, moeten geconverteerd worden naar het objecttype natuurlijke persoon (NPS) of naar het objecttype rechtspersoon (NNP). Daarbij is ervoor gekozen om te zorgen voor een inhoudelijk identieke registratie van alle subjecten, ook wanneer bijvoorbeeld een objecttype VES vervangen moet worden door een NNP. Uitgangspunt is dat alle gegevens van alle subjecten (inclusief de historische) geconverteerd worden naar het nieuwe model.

Een aantal gemeenten gebruikt de vestiging om in de communicatie met een natuurlijk persoon of een bedrijf meerdere adressen te kunnen hanteren waar beschikkingen naartoe gestuurd kunnen worden. Dat blijft in het IMWOZ mogelijk: daarvoor wordt de 'CommuniqueertVia-relatie' geïntroduceerd. Op de WOZPRS-relatie van het betreffende WOZ-object wordt een aantal aanvullende communicatiegegevens vastgelegd. Bij een natuurlijke persoon kunnen dat de gegevens betreffende de eenmanszaak zijn. Bij een bedrijf kunnen, waar dat gewenst is, voor onderscheiden bedrijfsonderdelen aparte communicatiegegevens gehanteerd worden. Om de 'CommuniqueertVia-relatie' te gebruiken dient het vestigingsnummer uit het HR bekend te zijn, wat de toepassingsmogelijkheden bij buitenlandse bedrijven beperkt. Omdat het hier gegevens voor binnengemeentelijk gebruik betreft, wordt het aan de gemeenten overgelaten om een conversiestrategie te ontwikkelen waarmee de benodigde aanpassingen van de gegevens kunnen worden doorgevoerd.

Vestiging niet langer als belanghebbende registreren:

- Verplichte landelijke standaard volgen: ja
- Leveren gegevens aan LV WOZ: ja
- Doorvoeren in historie: ja
- Geautomatiseerde conversie mogelijk: ja mits de gemeentelijke registratie nu aan de geldende voorschriften voldoet.

Gebruiken communiqueertVia

- Verplichte landelijke standaard: hoeft niet gevuld te zijn, bij gebruik van het attribuut ja
- Leveren 'communiqueertVia' gegevens aan LV WOZ: indien gebruikt ja
- Doorvoeren in historie: ja
- Geautomatiseerde conversie mogelijk: ja, mits de registratie nu aan de geldende voorschriften voldoet.

Uniformering typering WOZ-objecten en WOZ-deelobjecten

De wijziging houdt in dat naast het bestaande attribuut 'soort object', die voor een nog nader te bepalen overgangperiode in de WOZ-administratie blijft bestaan, een nieuwe attribuut 'type object' wordt opgenomen met een nieuwe lijst 'type WOZ-object' en een bijbehorende codelijst.

Het nieuw attribuut 'type object' bestaat uit twee delen: het 'typeWOZObject' en het 'typeWOZObjectOptioneel'. Voor beide attributen wordt een standaard codelijst opgesteld door de Waarderingskamer die verplicht gevolgd moet worden door gemeenten en samenwerkingsverbanden:

- 'typeWOZObject'

Het veld 'typeWOZObject' moet altijd worden gevuld en moet vanaf een nader te bepalen moment ook geleverd worden aan de LV WOZ die het gegeven aan geautoriseerde afnemers zal verstrekken.

- 'typeWOZObject optioneel'

De nadere typering 'typeWOZObject optioneel' hoeft niet gevuld te worden, maar als een gemeente van dit attribuut gebruik maakt is het verplicht om dat conform de landelijke lijst te doen.

Verder worden afzonderlijke aspecten van een WOZ-object die tot nu toe impliciet in een soort-objectcode zijn vertaald, in het vervolg expliciet en afzonderlijk geregistreerd. Daarom is ervoor gekozen om ook de volgende afzonderlijke attributen te onderscheiden:

- Functie WOZ-object

Dit is bedoeld om onderscheid te maken tussen: permanente bewoning, recreatie, studentenhuisvesting, ouderenhuisvesting, gemengd bedrijf / woonfunctie, bedrijfsfunctie, bijzondere bestemming, gemengd bijzondere bestemming / woonfunctie;

- Aanduiding repeterend

Dit is met name van belang om bij wijziging van kenmerken te zorgen dat direct vergelijkbare objecten consistent geregistreerd blijven. De aanduiding wordt geregistreerd met een keuze 'Ja/Nee'.

- Aanduiding in aanbouw

Wijziging op hoofdlijnen

- Verplicht gebruik landelijke gegevensstandaard: ja, voor beide attributen ('TypeWOZObject' moet gevuld zijn, 'typeWOZObjectOptioneel' niet), zal ook technisch worden afgedwongen.
- Leveren aan LV WOZ: ja, alleen 'typeWOZObject'; het optionele gegeven wordt niet aangeleverd aan LV WOZ.
- Doorvoeren in historie: nee
- Geautomatiseerde conversie mogelijk: hangt af van de uitgangssituatie bij de gemeente

Uniformering typering WOZ-deelobjecten

Ook de typering van WOZ-deelobjecten wordt geüniformeerd. De systematiek die gevolgd wordt is sterk vergelijkbaar met die van de WOZ-objecten. Er is sprake van een typeWOZdeelobject en een type WOZdeelobjectOptioneel en van (in dit geval twee) nieuwe attributen die gevuld moeten worden: de materiaalcode waarmee het meest kenmerkende materiaal van het deelobject kan worden aangeduid en de aanduiding in aanbouw (mogelijke waarden ja/nee). Het volgen van de nieuwe codelijsten is verplicht.

De nieuwe attributen zijn:

- TypeWOZdeelobject
- TypeWOZdeelobjectOptioneel
- Materiaalcode deelobject
- Aanduiding in aanbouw deelobject (ja/nee)

Wijziging op hoofdlijnen

- Verplicht gebruik landelijke gegevensstandaard: ja
- Leveren aan LV WOZ: nee
- Doorvoeren in historie: nee
- Geautomatiseerde conversie mogelijk: deels

Afzonderlijk vastleggen fysieke (deel)objecten en taxatiekenmerken

Met de invoering van het IMWOZ worden uitsluitend fysieke (delen van) objecten als WOZ-deelobject vastgelegd, omdat deze uiteindelijk ook een relatie zullen krijgen met een SOR-object. De nu in de registraties voorkomende WOZ-deelobjecten die eigenlijk geen fysiek deel van het object maar een taxatiekenmerk betreffen, zullen niet langer als WOZ-deelobject geregistreerd kunnen worden. Om de betreffende kenmerken wel in de waardering van het deelobject te kunnen meenemen kan het Taxatiekenmerk (TXK) afzonderlijk worden geregistreerd en wordt de invloed van dit kenmerk op de WOZ-waarde vastgelegd in het objecttype Taxatie Taxatiekenmerk (TTK). Dit is parallel aan de manier waarop de waarde-impact van geregistreerde WOZ-deelobjecten (WDO) worden vastgelegd in een nieuw objecttype Taxatie WOZ-deelobject (TDO).

Voor deze wijziging moeten de niet-fysieke WOZ-deelobjecten geconverteerd worden naar taxatiekenmerken. Hier wordt geen landelijke codelijst voorgeschreven en ook geen vrijwillige standaardlijst aangeboden. Daardoor heeft iedere gemeente de vrijheid de lokale situatie te vertalen naar een eigen invulling van het nieuwe taxatiekenmerk. Dit betekent dat gemeenten en samenwerkingsverbanden zelf een conversietabel moeten opstellen, op basis waarvan de conversie uitgevoerd kan worden. De verwachting van de geïnterviewde softwareleveranciers is dat deze conversie geautomatiseerd kan worden uitgevoerd.

Wijziging op hoofdlijnen

- Verplicht gebruik landelijke gegevensstandaard: nee, de invulling van het waardenbereik wordt aan de individuele gemeente overgelaten
- Leveren aan LV WOZ: nee
- Doorvoeren in historie: nee
- Geautomatiseerde conversie mogelijk: ja, waarschijnlijk vrijwel helemaal